

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/30/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8813207865
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8813207865.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Milana Majerníka a JUDr. Anny Kovaľovej, PhD. v právnej veci žalobkyne: J. J., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej vo F., t.č. D., n.o., so sídlom v D., na ul. P. č. X, právne zastúpenej JUDr. Igorom Lakatošom, advokátom, so sídlom vo Vranove nad Topľou, na ul. M. R. Štefánika č. 873/204, proti žalovaným: 1) L. Q., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej vo F., na ul. W. č. XXX/XXX, t.č. vo F. nad A., na P. T. č. XXXX/XX, 2) I. Y. Q., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcemu vo F., na ul. W. č. XXX/XXX a 3) U. J., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcemu vo F. nad A., na P. X. L. XX/XX, právne zastúpeným: ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA - JUDr. STANISLAV KAŠČÁK, s.r.o., so sídlom vo Vranove nad Topľou, na ul. 1.mája č. 1246, o zaplatenie sumy 16.016 eur, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 15.11.2022 č.k. 5C 371/2013-374, takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalovaným sa priznáva voči žalobkyňi náhrada trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovaným priznal voči žalobkyňi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázanú skutočnosť, podľa ktorej žalobkyňa sa pôvodnou žalobou domáhala voči žalovaným v 1. a 2. rade vydania viacerých vecí. Keďže tieto veci neboli riadne označené, bola žalobkyňa vyzvaná, aby v žalobe ich označila, pričom opäť doručila súdu ďalší zoznam vecí. Následne viacerými podaniami menila okruh vecí, ktoré požaduje. Posledným z radu podaní žiadala zmenu žaloby a to tak, že nepožaduje žiadnu z vecí, ale žiadala, aby žalovaní, vrátane žalovaného v 3. rade, ktorého navrhla pribrať do konania, boli zaviazaní spoločne a nerozdielne na zaplatenie sumy 16.016 eur. Od žalovaného v 3. rade navyše žiadala vydanie albumu fotiek. Táto zmena žaloby bola pripustená uznesením zo dňa 11.05.2016 č.k. 5C 371/2013-79. Od tohto momentu sa teda predmetom konania stal nárok na zaplatenie 16.016 eur a nárok na vydanie albumu fotografií od žalovaného v 3. rade. Žalobkyňa síce opäť neskôr požadovala vydanie vecí, avšak súd jej návrh na zmenu žaloby zamietol a tak predmetom konania ostal stále nárok na zaplatenie sumy 16.016 eur spoločne a nerozdielne od všetkých žalovaných a vydanie albumu fotiek od žalovaného v 3. rade.

3. Na to, aby vlastník sa úspešne domohol vydania vecí, musia byť splnené nasledovné predpoklady: a) preukázanie vlastníckeho práva k predmetu sporu, b) preukázanie, že vec sa nachádza u tretej osoby a c) preukázanie, že táto osoba, označená v žalobe ako pasívne legitimovaná zadržáva vec u seba neoprávnene. Z podstaty sporového konania vyplýva, že pánom sporu je žalobca, teda ten, kto podal žalobu. V tomto smere ho zaťažuje aj povinnosť označiť toho, proti komu žaloba smeruje, t.j.

žalovaného a definovať, kto bude v spore pasívne legitimovaný. Na druhej strane, samotná skutočnosť, že žalobca označí v žalobe nejakú osobu ako pasívne legitimovanú ešte neznamená, že táto osoba pasívne legitimovaná skutočne bude. Pasívna legitimácia tohto subjektu bude závisieť od naplnenia hmotnoprávných predpokladov, ktoré sú vymedzené v ustanovení § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Týmito hmotnoprávnymi predpokladmi sú, že osoba, proti ktorej žaloba smeruje, má skutočne vec vo svojej faktickej moci a zároveň túto vec zadržáva neoprávnene. V súvislosti s pasívnou legitimáciou je potrebné sa zmieniť aj o situácií, ak v priebehu súdneho konania príde k zániku veci, ktorá je predmetom vindikácie. V takomto prípade nastáva nemožnosť plnenia, t.j. nemožnosť vydať vec. Vzťah medzi vlastníkom a tým, kto neoprávnene zasahuje do vlastníckeho práva, je svojim charakterom relatívnym právnym vzťahom a je preto možné na tento vzťah primerane použiť ustanovenia ôsmej časti Občianskeho zákonníka.

4. Ak by sa teda preukázalo, že žalovaní veci u seba mali a už ich nemajú a teda ich nemôžu vydať, nastúpil by zodpovednostný vzťah náhrady škody. Žalobkyňa však preskočila všetky fázy a rovno žiadala určitú sumu peňazí aj napriek tomu, že nepreukázala, ktorý zo žalovaných má ktorú vec, resp. že vec mal a už nemá a teda žiadala namiesto vydania veci náhradu škody. Vo vzťahu ku všetkým trom predpokladom úspechu v merite veci bremeno dokazovania zaťažuje žalobcu. Skôr ako súd v sporovom konaní pristúpi k vykonávaniu dôkazov, identifikuje, ktoré skutkové tvrdenia strán sú sporné a ktoré sú nesporné. Táto klasifikácia má pre ďalší procesný postup súdu zásadný význam. Ak sú skutkové tvrdenia strán sporné, je povinnosťou súdu vyhodnotiť ich pravdivosť na základe vykonaných dôkazov. V sporovom konaní však súd nevykonáva dôkazy na preukázanie nesporných skutkových tvrdení strán. Nesporné skutkové tvrdenia si súd osvojí ako zistený skutkový stav, z ktorého vychádza v meritórnom rozhodnutí.

5. V prvom rade, čo sa týka preukázania vlastníckeho práva žalobkyne, tak toto bolo preukázané u vecí, kde vlastníctvo žalobkyne nebolo žalovanými popreté, a to sú veci, ktorých zoznam predložil žalovaný v 3. rade dňa 02.07.2019 - veci, ktoré má u seba žalovaný v 3. rade, veci, ktoré sú pokazené, veci, ktoré má u seba žalobkyňa, veci, ktoré má u seba sestra žalobkyne, veci, ktoré boli poškodené, že museli byť zničené a veci, o ktorých sa nevie kde sú. Otázka aktívnej legitimácie teda bola uzatvorená tak, že žalobkyňa je ohľadom týchto vecí aktívne legitimovaná na podanie žaloby, nakoľko žalovaní jej vlastníctvo v konaní nepopreli. V prípade ostatných vecí, kde došlo k popretiu tvrdení žalobkyne ohľadom ich vlastníctva, bolo na žalobkyňu, ako osobe, ktorá tvrdí, že je vlastníčkou, aby svoje vlastnícke právo preukázala dôkazmi. Vlastnícke právo k hnutelným veciam musí vlastník preukazovať napríklad na základe niektorého z titulu pre nadobudnutie vlastníckeho práva (zmluva, rozhodnutie súdu alebo iného orgánu a pod). Prípadne môže vlastník preukazovať svoje vlastnícke právo príslušným výpisom z evidencie, ak sa vlastnícke právo k hnutelnej veci v takejto evidencii registruje (napr. osobné motorové vozidlo). Žalobkyňa však svoje vlastnícke právo k týmto ďalším veciam nijak nepreukázala a teda vo vzťahu k nim nepreukázala, že je aktívne legitimovaná. Tvrdenie, že po zániku manželstva so žalovaným v 3. rade a uplynutí 3 ročnej lehoty od právoplatnosti rozsudku, ktorým bolo manželstvo rozvedené, kedy sa stala výlučnou vlastníčkou hnutelných vecí patriacich do BSM, nakoľko ich užívala, v tomto prípade nepostačuje, lebo žalobkyňa nijak nepreukázala, že veci, ktorých existenciu žalovaný v 3. rade poprel, patrili do BSM, dokonca v žalobe sama uviedla, že niektoré z vecí nepatrili do BSM, nakoľko ich nadobudla darovaním od tretích osôb.

6. Následne ohľadom vecí, kde súd dospel k záveru, že vlastnícke právo žalobkyne je nesporné, bola ďalej dôkazná povinnosť na strane žalobkyne, aby preukázala, že vec sa nachádza u tretej osoby. Z výsluchu strán sporu vyplynulo, že žalovaní v 1. a 2. rade nemajú ani nemali žiadnu z uvedených vecí a keďže žalobkyňa nijak nepreukázala, aby nejaká vec sa u nich nachádza, žalobkyňa svoje tvrdenia nepodoprela žiadnymi dôkazmi. Žalovaní v 1. a 2. rade teda nie sú pasívne legitimovaní v tomto konaní, ani čo sa týka požadovanej finančnej náhrady a z toho dôvodu žaloba proti nim bola zamietnutá. Žalobkyňa síce tvrdila, že nehnuteľnosť - rodinný dom vo F., v ktorej sa mali hnutelné veci nachádzať, bola poistená na sumu 20.000 eur, čo sa týka poistenia domácnosti, avšak uvedená skutočnosť nijako nepreukazuje to, či hnutelné veci sa nachádzajú u žalovaných v 1. a 2. rade. Žalovaní v 1. a 2. rade nehnuteľnosť dočasne opustili a z vecí požadovaných žalobkyňou v pôvodnej žalobe si nevzali nič.

7. Čo sa týka žalovaného v 3. rade, za nesporné možno považovať iba tvrdenia ohľadom vecí, ktoré žalovaný v 3. rade sám označil, že tieto veci má u seba, kde opäť tým, že tieto tvrdenia žalobkyne nepoprel, sa stali nespornými. Všetky ostatné veci, kde síce vlastníctvo žalobkyne bolo považované za

nesporné, avšak kde žalovaný v 3. rade poprel, že tieto veci sa nachádzajú alebo nachádzali u neho, bolo opäť bremeno dokazovania na strane žalobkyne, ktorá však nijak nepreukázala, aby uvedené veci sa nachádzali u žalovaného v 3. rade a teda opäť neunesla dôkazné bremeno ani čo sa týka týchto vecí. Tvrdenie, že žalovaný v 3. rade odnášal veci, je nepostačujúce, nakoľko on nepoprel, že odniesol niektoré z vecí, avšak bolo úlohou žalobkyne presne špecifikovať veci a kde sa tieto nachádzajú. Čo sa týka nesporných vecí, vydanie týchto by mohla požadovať od žalovaného v 3. rade, avšak nie je oprávnená požadovať finančný ekvivalent len z dôvodu, že uvedené veci nechce, resp. ich nemá kde uskladniť. Právo požadovať kompenzáciu z titulu náhrady škody by prichádzalo do úvahy až vtedy, ak by preukázala, že žalovaný uvedené veci mal, ale aktuálne jej ich už nevie vydať, čo sa nestalo, nakoľko aj sám žalovaný v 3. rade uviedol, že veci má a žalovaná si ich môže prevziať. Taktiež čo sa týka požadovanej sumy, túto žalobkyňa nijak neodôvodnila. Uviedla, že ju vypočítala z nadobúdacích cien vecí, z ktorých odpočítala 30 %. Avšak do uvedenej sumy započítala všetky veci, aj tie, kde dokonca nebola ani aktívne legitimovaná na podanie žaloby, nakoľko nepreukázala svoje vlastnícke právo k veciam alebo tie, ktoré má žalovaný v 3. rade uskladnené a je ochotný ich vydať. Z uvedeného dôvodu musela byť žaloba o zaplatenie 16.016 eur zamietnutá. Taktiež bola zamietnutá aj žaloba o vydanie albumu s fotkami, kde žalobkyňa nepreukázala, aby uvedenú vec mal žalovaný v 3. rade.

8. Vo vzťahu k námietke, že v čase od 17.07.2015 do 02.06.2017 nemala žalobkyňa právneho zástupcu, hoci podľa ust. § 30 Občianskeho súdneho poriadku mal súd žalobkyňu, ktorej bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov, odkázať na Centrum právnej pomoci, pričom tak neurobil a teda bolo porušené jej právo na spravodlivý proces, prvoinštančný súd poukázal na to, že podľa ust. § 30 Občianskeho súdneho poriadku účastníka, ktorý požiada o ustanovenie advokáta a u ktorého sú predpoklady, aby bol oslobodený od súdnych poplatkov, súd odkáže na Centrum právnej pomoci. O tejto možnosti súd účastníka poučí. Žalobkyňa však o ustanovenie advokáta nepožiadala a dňa 14.03.2016, ešte stále za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, predložila súdu návrh na zmenu žaloby. Súd uvedenému návrhu vyhovel uznesením zo dňa 11.05.2016. Následne po účinnosti Civilného sporového poriadku na najbližšom pojednávaní dňa 18.10.2016 bola žalobkyňa poučená v súlade s ust. § 160 ods. 2 C.s.p. o práve zvoliť si advokáta a o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci, čo vyplýva zo zápisnice o pojednávaní.

9. Výrok o trovách bol odôvodnený ust. § 251, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, ods. 2 C.s.p.

10. Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa. Navrhla rozsudok zrušiť a vec vrátiť na nové konanie a rozhodnutie. Ako dôvod uviedla, že vo veci bolo opomenuté vyjadrenie právneho zástupcu žalovaných z 02.07.2019, kde presne špecifikuje žalované veci a označuje, kde sa nachádzajú, resp. ako bolo s nimi naložené, aj podiel jednotlivých žalovaných na zmiznutí vecí z domu. Netvrdí, že by nikdy neexistovali alebo že by neboli zakúpené, získané za trvania manželstva a že by neboli niekedy v rodinnom dome. Žalobu podala preto, že veci nadobudla zo zákonného dôvodu nepodaním návrhu na vyporiadanie BSM do 3 rokov od právoplatnosti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 4C 55/2008. Túto skutočnosť nie je potrebné osobitne dokazovať. Následne a logicky musela priebežne podľa aktuálneho zisťovania na mieste samom dopĺňať žalobu o ďalšie a ďalšie zmiznuté veci. V rodinnom dome vo F. nebývala nepretržite a sama, nakoľko dom bol v podielovom spoluvlastníctve aj jej dcéry. Bez toho, aby ju súd prvej inštancie hneď na začiatku súdneho konania, minimálne pri rozhodovaní o oslobodení od platenia súdnych poplatkov, správne a dostatočne poučil o procesných právach v tak zložitej právnej veci, najmä o možnosti nechať sa právne zastupovať advokátom určeným Centrum právnej pomoci, konal s ňou samostatne. Až v období január - júl 2015 bola právne zastupovaná advokátom JUDr. Kmecom, kedy ním bola právne usmerňovaná.

11. Podľa článku 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania za podmienok ustanovených zákonom. Podľa § 20 ods. 1 Zákona o advokácii, každý má právo na poskytnutie právnych služieb. Právo na odbornú právnu pomoc v konaní pred súdmi alebo inými štátnymi orgánmi predstavuje jednu zo záruk práva na spravodlivé konanie a nie je obmedzené žiadnymi vlastnosťami účastníka konania, ani znalosťou právnych predpisov nadobudnutou vzdelaním, povolaním, či inak získanou, napr. samo-štúdiom. Pre konajúci orgán predstavuje toto právo každého účastníka konania povinnosť poskytnúť mu priestor vo forme lehoty primerane dlhej, aby si zástupcu vyhľadal, prípadne požiadal príslušný orgán o jeho ustanovenie. Aj zo žiadosti zo dňa 05.05.2014, ktorej prvoinštančný súd vyhovel, vyplýva, že nemá absolútne žiadne finančné prostriedky na súdne výlohy, vrátane odmeny advokáta.

Nevedela, že o to vôbec môže a aj musí požiadať. Ust. § 30 O.s.p. tak nebolo vyhodnotené dôsledne. Je preto presvedčená, že súd prvej inštancie zásadným spôsobom porušil jej právo na spravodlivý proces.

12. Žalovaní navrhli rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

13. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 C.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobkyne nie je opodstatnené.

14. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

15. Pokiaľ ide o námietky žalobkyne o porušení práva na spravodlivé súdne konanie, s týmito nie je možné sa stotožniť.

16. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom odmietnutia spravodlivosti.

17. Na rokovaní Občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR, ktoré sa uskutočnilo 03. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) O.s.p. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) O.s.p.“.

18. Uvedené stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, je potrebné považovať za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napr. vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém, prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok justičný omyl.

19. Je nevyhnutné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

20. Odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančného súdu obsahuje náležité vysvetlenie dôvodov, na ktorých prvoinštančný súd založil svoje rozhodnutie a jeho postup bol v súlade s ust. § 220 ods. 2 C.s.p.

21. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, prebral a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu

hodnotenia vykonaných dôkazov. Pod procesným postupom sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní. Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. Postupom súdu možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

22. Nesprávne skutkové zistenia sú také zistenia, na základe ktorých súd vec posúdil po právnej stránke a ktoré v podstatnej časti nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Dochádza k tomu vtedy, ak súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov alebo z vyjadrení strany nevyplývajú ani nijak nevyšli počas konania najavo alebo rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli dôkazmi preukázané alebo vyšli najavo, opomenul. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd založil na chybnom hodnotení dôkazov.

23. Vo veci nie je možné stotožniť sa s tvrdením žalobkyne, podľa ktorého prvoinštančný súd opomenul vyjadrenie právneho zástupcu žalovaných z 02.07.2019. Toto vyjadrenie bolo podrobené skúmaniu a vyhodnoteniu zo strany prvoinštančného súdu priamo v odôvodnení rozsudku. Z tohto vyjadrenia, ako na to správne poukazuje prvoinštančný súd, nie je možné urobiť záver prezentovaný žalobkyňou, podľa ktorého žalobkyňou špecifikované veci neboli zakúpené, resp. získané za trvania manželstva. Práve naopak, v tomto podaní sú špecifikované konkrétne veci, ktoré boli zakúpené žalovaným v 3. rade v čase po rozvoze manželstva so žalobkyňou, veci, ktoré nadobudol žalovaný v 3. rade darovaním od tretích osôb, veci patriace otcovi žalovaného v 3. rade a deťom žalobkyne a žalovaného v 3. rade.

24. V danom prípade odvolací súd po oboznámení sa s listinami zo spisu došiel k záveru, že všetky skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie posúdil, sú správne a majú oporu vo vykonanom dokazovaní. V konaní súdu prvej inštancie a skutkovom závere, ku ktorému z vykonaných dôkazov došiel, nebol odvolacím súdom zistený žiaden z dôvodov preukazujúcich nesprávne zistenie skutkového stavu.

25. Dôkazy a tvrdenia strán sporu hodnotí súd podľa svojej úvahy a v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon. Žiaden dôkaz nemá predpísanú dôkaznú zákonnú silu (článok 15 Základných princípov Civilného sporového poriadku). Rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 C.s.p.) a nie strán sporu.

26. Okrem základných princípov je hodnotenie dôkazov upravené v ust. § 191 C.s.p. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak.

27. Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov. Každý vykonaný dôkaz môže byť prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany spochybnený tým, že sa pripúšťa dôkaz opaku dokazovanej skutočnosti. Inak povedané, žiaden dôkaz nedisponuje predpísanou legálnou silou, ktorá by nepripúšťala dôkaz svojho opaku.

28. Cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane sporu bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou sporu v opačnom procesnom postavení, než je strana sporu, ktorá nespĺnila alebo nedostatočne splnila svoju dôkaznú povinnosť. Splnenie dôkaznej povinnosti neznamena automaticky unesenie dôkazného bremena. Dôkazným bremenom v spojitosti s dôkaznou povinnosťou sa rozumie zodpovednosť strany sporu za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov. V praxi môžu navrhnuté dôkazy vyznieť ako nepoužiteľné zdroje informácií vo vzťahu k uplatnenej súdnej ochrane bez zreteľa na procesné postavenie strany sporu. Zmysel uplatňovania dôkazného bremena spočíva v zabezpečení reálneho uplatnenia základného práva na súdnu ochranu aj v prípadoch, v ktorých sa vykonajú všetky navrhnuté dôkazy a súd napriek tomu nemá jednoznačný skutkový základ pre svoje rozhodnutie. V takom prípade musí rozhodnúť v situácii dôkaznej núdze,

ktorej dopad pričíta tej strane, na ktorej predovšetkým podľa predpisov hmotného práva leží dôkazné bremeno, t.j. zodpovednosť za preukázanie skutočností významných z hľadiska hmotného práva.

29. Vo veci sa nemožno stotožniť ani s tvrdením o nesprávnom vyhodnotení ustanovenia § 30 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia, účastníka, ktorý požiadava o ustanovenie advokáta a u ktorého sú predpoklady, aby bol oslobodený od súdnych poplatkov, súd odkáže na Centrum právnej pomoci. O tejto možnosti súd účastníka poučí.

30. Pre ustanovenie zástupcu z radov advokátov v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia účinného do 30.06.2016, boli stanovené tieto podmienky: a) účastník musí spĺňať predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov a b) účastník musí požiadať súd o ustanovenie zástupcu z radov advokátov.

31. V prejednáwanej veci žalobkyňa podaním zo dňa 05.05.2014 požiadala len o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, pričom žiadosť o ustanovenie advokáta vôbec nepodala. Len v prípade existencie takejto žiadosti by bolo povinnosťou prvoinštančného súdu odkázať žalobkyňu na Centrum právnej pomoci a o tejto možnosti ju poučiť.

32. S prihliadnutím na uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 C.s.p. rozsudok ako vecne správny potvrdil.

33. Zároveň žalovaným, ktorí mali vo veci plný úspech, bola priznaná i náhrada trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % v súlade s ust. § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a ods. 2 C.s.p.

34. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).